

ΑΡΘΡΟ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

Το στίγμα

ΣΕΛ. 13

► Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ***

Ο ΣΥΡΙΖΑ, αντί να γίνει «δύναμη ανατροπής» ή έστω ενόχλησης, θα γίνει ένα θαυμάσιο εργαλείο για την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που επιζητούν το ελληνικό και το ευρωπαϊκό κεφάλαιο

Το στίγμα

ταπολίτευσης – και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από αυτή την άποψη η εκλογική επιτυχία του ΣΥΡΙΖΑ ήταν μια πολιτική επιτυχία του κρατούντος πολιτικού συστήματος, το οποίο κατάφερε να επανέλθει στην επιθυμητή του μορφή και διάρθρωση μετά τους ισχυρούς τριγμούς που προκάλεσαν τα χρόνια της κρίσης. Δεν ήταν όμως μια «καθαρή» επιτυχία.

ΤΟ ΤΙΜΗΜΑ που χρειάστηκε να πληρωθεί για ετούτη την αποκατάσταση ήταν βαρύ. Η προεκλογική επικοινωνιακή επέλαση του ΣΥΡΙΖΑ στον δρόμο προς την κυβερνητική εξουσία στηρίχτηκε κυρίως στην άρνηση των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όλου του ρεπερτορίου πολιτικών που έχει χαρακτηρίσει για την εξυπηρέτηση του στόχου της καπιταλιστικής ανταγωνιστικότητας. Προφανώς στην ελληνική κοινωνία όπου τα λαϊκά κοινωνικά στρώματα και ο πολιτικά σημαντικός χώρος των μικρομεσαίων αστών είχαν φτάσει στα όρια της αντοχής, ετούτο το τίμημα ήταν αναγκαίο για την ανάρρηση στην εξουσία, αν και δεν ήταν η «προτιμυγία λύση» για την ομαλή συνέχιση των «μνημονιακών» πολιτικών.

Η «επικοινωνία» ενίοτε δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από εκείνα που «επιλύει» και με τον τρόπο αυτό το πολιτικό τοπίο έγινε ρευστό και αβέβαιο. Αυτό δεν είναι κατ' ανάγκη καταστροφικό για τις πολιτικές και οικονομικές ελίτ της χώρας μας, της Ευρώπης και φυσικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προφανώς όμως η νέα κατάσταση απαιτεί μέτρα «προσαρμογής» και «σρωσίματος», όπως συμβαίνει με κάθε καινούργιο εργαλείο – στην πολιτική επίσης.

Μπορούμε ίσως να κατανοήσουμε καλύτερα την κατάσταση εκτιμώντας τα «πολιτικά εργαλεία» της κάθε πλευράς. Ο χώρος του ΣΥΡΙΖΑ, έχοντας πολύ μικρή και κάθε άλλο παρά ενιαία οργανωμένη βάση, έχοντας πολυσυλλεκτικούς κοινωνικούς δεσμούς, ήρθε στην εξουσία ως διαμεσολαβητής μάλλον των αντιφατικών αιτημάτων των απελπισμένων μεσοστρωμάτων ή και των λαϊκών αντίστοιχων.

ΤΑ ΜΕΣΟΣΤΡΩΜΑΤΑ ελπίζουν πάντοτε στην αποκατάσταση μιας κοινωνικής κλίμακας και λειτουργίας που θεωρούν ότι τα είχε σημαντικά ευνοήσει, στην επιστροφή δηλαδή στις προ κρίσης καλές εποχές. Ταυτόχρονα, απεχθάνονται ταχόν ριζοσπαστικές αλλαγές που θα έθεταν σε κίνδυνο την επισφαλή κοινωνική τους θέση και είναι έκδηλα εχθρικά σε οτιδήποτε υποψιάζονται ότι θα τα υποβαθμίσει περισσότερο.

Για τούτο και επιθυμούν το τέλος της λιτότητας αλλά και διατήρηση του σχήματος Ε.Ε., ευρωζώνη και τα συνακόλουθα, που προκαλεί τη λιτότητα. Επιθυμούν ως νόμισμα το ευρώ ανεξάρτητα από τις υποψίες τους ότι και αυτό ευθύνεται – ως μηχανισμός – για την κοινωνική τους απαξίωση. Αυτή την ασάφεια μετέφεραν στις πρόσφατες διαβουλεύσεις οι διαπραγματευτές της νέας κυβέρνησης. Ασάφεια που εκπορεύεται από τις έξοχα αντιφατικές επιθυμίες της κοινωνικής βάσης της τελευταίας και, ως εκ τούτου, ελάχιστες «δημιουργικές» παραμέτρους εμπεριέχει.

Από τη μια η ασάφεια, από την άλλη η έλλειψη πολιτικών εργαλείων. Η νέα κυβέρνηση δεν

έχει στον έλεγχό της ούτε το νόμισμα, ούτε τις τράπεζες, ούτε τα σύνορα (κίνηση εμπορευμάτων και κεφαλαίων), ούτε τις πλέον στοιχειώδεις εξουσίες που θα επέτρεπαν την εφαρμογή των σχεδίων της. Η ίδια πιστοποίησε την άρνησή της να ελέγξει τον πυρήνα έστω των κρατικών εξουσιών διακηρύσσοντας την «προσήλωση» στους ευρωπαϊκούς κανόνες.

Στην καθομιλουμένη αυτή η διακήρυξη σημαίνει ότι η νέα κυβέρνηση έχει παραιτηθεί ακόμα και από τις λίγες δυνατότητες που ακόμα δίνει το εθνικό – αστικό φυσικό – Σύνταγμα. Επιπλέον, βασισμένη στη λογική της ανάθεσης και της «αντιπροσωπείας», δεν στηρίζεται σε κανέναν είδος μαζικό κίνημα – ο χώρος του ΣΥΡΙΖΑ, όπως νωρίτερα ο αντίστοιχος του ΠΑΣΟΚ, υπονόμεισε επίμονα την όποια μορφή λαϊκού κινήματος, στον συνδικαλισμό λόγου χάριν.

Όσο για την κατόπιν εορτής προσπάθεια να δημιουργήσει ένα υποκατάστατο «λαϊκού κινήματος» με τις μεθόδους των «πορτοκαλί επαναστάσεων» – εκκλήσεις στα «Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης», «πλατείες» κ.λπ., το διάβημα όχι μόνο δεν προκάλεσε ένα πανευρωπαϊκό «νέο 1848» αλλά κατέληξε, όπως ήταν φυσικό, σε παρωδία. Μέσα από τα σαλόνια του Νταβός, των G7, 8 ή 20, του Σίτι και του Βατικανού, δεν προετοιμάζονται, υποψιαζόμαστε, λαϊκές κινητοποιήσεις.

ΣΤΑ ΟΡΓΑΝΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης – και όχι μόνο – η καταπληκτική αδύναμη (με δική της ευθύνη) θέση της νέας κυβέρνησης έγινε αμέσως αντιληπτή (αυτοί είναι επαγγελματίες και η άρχουσα τάξη τους έχει από καιρό προσδέσει μεσοστρώματα κ.λπ. στο πολιτικό της άρμα). Σε αυτήν την κατάσταση διέκριναν μια μοναδική ευκαιρία: να υποχρεώσουν μια «αριστερή» κυβέρνηση να προωθήσει τις ίδιες και τις αυτές πολιτικές που και πριν εφαρμόζονταν. Τις πολιτικές που εκπορεύονται από τα συμφέροντα – την αναζήτηση «ανταγωνιστικότητας» – του μεγάλου ευρωπαϊκού κεφαλαίου.

Υπολόγισαν – και μάλλον σωστά υπολόγισαν – ότι μια τέτοια κυβέρνηση έχει μεγαλύτερο περιθώριο «ανοχής» και ως εκ τούτου δυνατότητες να υπερκεράσει τις όποιες λαϊκές αντιδράσεις στα επερχόμενα αντιλαϊκά μέτρα και ότι η γρήγορη φθορά και η συνακόλουθη «προσαρμογή» της (διά του εκβιασμού έστω, δεν είναι μέθοδος άγνωστη στην πολιτική) θα επαναφέρουν την ηγεμονία στο κυρίαρχο αστικό πολιτικό σύστημα, στην Ελλάδα και στη λοιπή Ευρώπη. Ο ΣΥΡΙΖΑ, αντί να γίνει έτσι «δύναμη ανατροπής» ή έστω ενόχλησης, θα γίνει ένα θαυμάσιο εργαλείο για την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που επιζητούν το ελληνικό και το ευρωπαϊκό κεφάλαιο.

ΠΕΝΤΕ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ «ηρωικών» όσο και ανέξοδων δηλώσεων και λόγων – με μόνα όμως συγκεκριμένα μέτρα τα κάγκελα στο Σύνταγμα και τον Παυλόπουλο – μας έφεραν εδώ που είμαστε. Τίποτε δεν έχει τελειώσει, τίποτε δεν έχει παγιωθεί. Οι προοπτικές όμως αρχίζουν να διαγράφονται στο βάθος. Δεν δείχνουν δε ευχάριστες για τη χώρα μας, τους εργαζόμενους και τον λαό της.

* Καθηγητής Σύγχρονος Ιστορίας ΑΠΘ